

Ungarettijeva pesem

VEČNO Med utrganim in podarjenim cvetom
neizrazljivi nič

MOJ DOM Po dolgem času
ga je presenetila
ljubezen

Mislil sem da sem raztrosil jo
po svetu

ŽIVO BITJE SEM Kot ta šmihelski
kamen
tako hladen
tako trd
tako ves izsušen
tako uporen
tako do dna
brez duše

Kot ta kamen
je moj jok
nikomur viden

Smrt
moraš plačati
živeč

Vrtača na Višini štiri, 5. avgusta 1916

ROMANJE V zasedi
v tem črevesju
ruševin
sem ure in ure
vlačil

svoj skelet
 razžrt od blata
 kot podplat
 ali kot seme
 glogovega grma

Ungaretti
 človek muke
 že najmanjša iluzija
 te navda s pogumom

Reflektor
 z onkraj
 spelje celo morje
 v mèglo

Vrtača z osamljenim drevesom, 16. avgusta 1916

SVETI MARTIN
 NA KRASU

Od vseh teh hiš
 ostal
 je le
 kak kos zidu

Od vseh
 ki sem se družil z njimi
 ni ostalo
 niti toliko

Toda v srcu
 križ noben ne manjka

Moje srce
 je najbolj razmrcvarjena dežela

Vrtača z osamljenim drevesom, 27. avgusta 1916

TRENJE

S svojo volčjo lakoto
 se spuščam
 k svojemu telesu ovčke

Kakor bedna
barka sem
in kot pohotni ocean

Lokvica, 28. septembra 1916

DALEČ Daleč daleč
kakor slepca
so peljali me za rôko

Versa, 15. februarja 1917

NEČIMRNOST Nepričakovano
se visoka
vzpne nad razvaline
čista
osuplost
neizmernosti

In človek
sklonjen
nad vodó
ujeto
v igro sonca
prepozna se
v senci

Ziblje se
in počasi
lomi

Dol, 19. avgusta 1917

ZDOLGOČASENOST Mir, ko iz votka sanj se je izvilo
Trpko telo, ki mu zdaj grem naproti.

Svetlà bila je v moji njena roka,
Ki oddaljuje se, čimbolj se bližam.

Že sem se zgubil v teh brezplodnih dirkah.

Ko je zavelo jutro, se je ulegla,
In se smejala, mi iz oči zletela.

Služabnica norosti, zdolgočasenost,
Premalo sladka si bila in pijana.

Kako da ni za tabo šel spomin?
Je mar oblak tvoj dar?

Mrmranje je in s pesmijo
Pradavno krošnje naseljuje.

Spomin, prikazen gibka,
Posmeh otožni,
Temà krvi . . .

Kot plah studenec
V prastari senci oljk
Uspavat me prihajaš . . .

Vsa še skrivnostno jutro
Po svojih ustnicah hlepiš . . .

Naj níkdar več jih ne spoznam!

(1922)

KAJN Po pravljicnih peščinah teče
In lahka mu je noga

Pastir volkov,
Zobje so ti begotna luč,
Ki naše dni prebada.

Zanos, nasilje,
Hropenje host in tista roka,
Ki lomí, kot da nič ni, stare hraste,
Po srčni si podobi ustvarjen.

In ko zelo teman je čas,
Si ti veselo
Telo sredi začaranih dreves?

In ko raznaša me od poželenja,
Čas spremeni se, mračen krožiš,
S korakom mojim mi bežiš.

O, kot studenec v senci spati!

Ko jutro je skrivnost še zmerom,
Sprejel bi, duša, te
Spočiti val.

Ne bom te, duša, nikdar znal umiriti?

Ne bom nikoli videl v noč krvi?

Vsiljivi otrok dolgega časa,
Spomin, spomin neutrudljivi,
Mar res ni vetra, ki s seboj
Odnese bi oblake tvojega prahu?

V oči bi spet vrnila se nedolžnost,
Večno videl bi pomlad.

In, končno vendar nov,
Bi bil, spomin, pošten.

1928

KJER LUČ Škrjanček valujoči
Nad mladim travnikom v veselem vetru,
Lahkotno čutijo te rôke, pridi.

Na vse tu spodaj bova pozabila,
Na morje in nebo,
Na mojo kri, za boje zmerom vneto,
In na korake senc v spominu,
Globoko sredi rdenja novih juter.

Tja, kjer svetlobe list več ne upogiba,
 Kjer srd in sanje so na drugem bregu,
 Tja, kjer večer leži,
 Ponesel te bom, pridi,
 Na zlate griče.

Midva brez let, in stalni čas
 V vsem svojem izgubljenem siju
 Bo najina ponjava.

1930

DUŠIM SE,
 SI ZAKRIČAL

Nisi mogel spati, nisi spal...
 Dušim se, si zakričal...
 Z obraza, ki ti zginil je v lobanjo,
 So se oči, ki jasne so bilé
 Še hip pred tem,
 Oči so se razširile... Zgubile...
 Od nekdanj sem bil plah, uporen,
 Ves moten, toda čist, svoboden, srečen
 Sem spet rojeval v tvojem se pogledu...
 Potem so usta, usta,
 Ki so nekoč se zdela, skoz vse dni,
 Blisk ljubkosti, veselja,
 Ta usta so zveržila se v nemem boju...
 Otrok je umrl...

Devet let, sklenjen krog,
 Devet let, ki ne dnevi ne minute
 Se nikdar več ne bodo jim pridružili:
 V njih hrani se
 Edini ogenj mojega upanja.
 Lahko te iščem, spet lahko te najdem,
 Lahko grem, neprestano hodim,
 Da spet te z enega
 Na drugi konec tvojih
 Devet let vidim rasti.
 Jaz neprenehoma lahko,
 Z vso jasnostjo lahko
 Občutim v svojih rôkah tvoje rôke,
 Ročice tvoje drobne,

Ki mojih, zanje se grabeč, še ne poznajo,
 Vsak dan bolj občutljive tvoje rôke,
 Ki z zmerom večjo vednostjo
 Prepuščajo se mojim rôkam,
 Te tvoje rôke, ki koščeno suhe
 In same — strašno blede —
 Same odpočivajo se v senci . . .
 Cvetoč si bil še prejšnji teden . . .
 Domov ti grem iskat obleko, potlej
 V krsto bodo te prišli zabit
 Za zmerom. Ne, za zmerom
 Pogum si moje duše in jo osvobajáš.
 Zdaj bolje osvobajáš jo,
 Kot jo je znal tvoj živi smeh:
 Še preizkušaj jo, moči ji daj,
 Če hočeš — k tebi, dragi — da se dvignem,
 Kjer je življenje mir, brez smrti.

Plačujem, ker te moram preživeti,
 To grozo let, ki ti jih kradem
 In tvojim letom jih dodajam,
 Ves blazen od očitanja vesti,
 Kot da bi ti, med nami še in živ,
 Še zmerom rasel,
 A rase, prazna,
 Le moja odvratna stárost . . .

Bila je noč kot zdaj
 In ti si dal mi rôko, nežno rôko . . .
 Prestrašen sem sam v sebi se poslušal:
 Preveč sinjine je v tem južnem nebu,
 Preveč zvezdá ga napolnjuje,
 Preveč; domače pa, za nas, nobene . . .

(Gluho nebo, ki se brez vetra spušča
 In bom ves čas ga slišal k tlom tlačiti
 Te rôke, ki mu skušajo ubežati . . .)

SKRIVNOSTNA   Zadnja ljubezen proti vzhodu gleda,
 HRVAŠKA: Od tam temní mi kri
 DUNJA   S temò košutinih oči, ki mi,

Če k lastnim ustom ona jih obrne,
Samo še razboli
To skrito slo, ko v žamet jih odene.

Ves čas vrteče se oči košute,
Osuple, da nestalnost njenih čudi
S koraki zapeljivimi zalet
Ji ukazuje nezadržna.

Nov skok, v nabreklem srdcu
Se trgajoč, razpleta,
Z miline hrbta
V temačno leopardko
Izviije se košuta.

O, nove sanje, ali ne postajaš
V svoji nedolžnosti nepremagljivi,
Ovčica z nenavadno avanturo?

Zadnja ljubezen bolj boli kot druge,
Nedvomno hrani se
Iz krutosti spomina.

Tu si. Ne nudiš mi pozabe, ti,
Ki zdaj se kot žrebica opotekaš,
Drhteča Dolgonoga?

Izza pozabe, izza
Spomina bliske mi prinašaš.

Muhasta Hrvatica, svetla noč,
Ob tebi
Sem suženj in sem kralj.

Kralj? Bi bila še zmerom neukrotljiva?

(12. aprila do 24. julija 1969)

Prev. Ciril Zlobec

(Iz zbirke Lirika, ki bo v kratkem izšla pri Mladinski knjigi)